

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive study) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลพะเยา ตามมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพฉบับเฉลิมพระเกียรติฉลองสิริราชสมบัติ 60 ปี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลพะเยามานานตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป และไม่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อหรือฝึกอบรมและกำลังปฏิบัติงานในช่วงเวลาระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ 2554 จำนวนทั้งสิ้น 343 คน

กลุ่มตัวอย่างคำนวณโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973 อ้างใน ประคอง วรรณสูตร, 2538) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

(e)² = ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (.05)

ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 184 คน

ผู้ศึกษาได้เพิ่มขนาดตัวอย่างอีก 10% ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้จึงมีจำนวนทั้งสิ้น 204 คน

คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยงานตามสัดส่วนจำนวนบุคลากรของแต่ละหน่วยงานและสุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างแต่ละแผนกด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติงานตามแผนกต่างๆ

แผนก	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
อายุรกรรม	76	48
ศัลยกรรม	66	39
ห้องผ่าตัด	45	27
หอผู้ป่วยหนัก	38	23
สูติกรรม	35	21
กุมารเวชกรรม	33	20
ห้องฉุกเฉิน	21	12
ผู้ป่วยนอก	19	17
รวม	343	204

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วยข้อมูล 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ อายุ ตำแหน่ง เพศ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในโรงพยาบาล การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาและรับรองคุณภาพบริการ

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 12 ข้อ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ 9 ข้อ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 6 ข้อ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 7 ข้อ รวมทั้งทั้งหมด 34 ข้อ คำถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดคะแนนในแต่ละระดับดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ทุกครั้ง
4	คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ บ่อยครั้ง
3	คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ บางครั้ง
2	คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ น้อยครั้ง
1	คะแนน	หมายถึง	มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ น้อยมาก

ระดับการมีส่วนร่วมแปลผลจากค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมโดยใช้เกณฑ์ดังนี้
(ประคอง วรรณสูตร, 2538)

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยมาก

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลประกอบด้วยปัญหาทางด้านบุคลากร การบริหาร และวัฒนธรรมองค์กร ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านประกอบด้วยอาจารย์ด้านการบริหารการพยาบาล 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษามาตรฐาน HA 2 ท่าน และผู้ประสานงานพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลพะเยา 1 ท่าน จึงนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้ เท่ากับ 0.8

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability)

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเชิงคำ จังหวัดพะเยาจำนวน 10 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) ได้เท่ากับ 0.7

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ทำการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยทำหนังสือขอรับรองเชิงจริยธรรมเสนอต่อ คณะกรรมการจริยธรรม สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อผ่านการอนุมัติแล้ว ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบายเกี่ยวกับการปฏิเสธเข้าร่วมการศึกษา ข้อมูลที่ได้จาก

การศึกษาจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น คำตอบหรือข้อมูลทุกอย่างจะถือเป็นความลับ โดยการตอบแบบสอบถามไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลพะเยาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับอนุญาตให้รวบรวมข้อมูลผู้ศึกษา พบหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลพะเยาเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล

3. ผู้ศึกษาพบหัวหน้าหอผู้ป่วยเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือในการรวบรวมแบบสอบถามสำหรับพยาบาลวิชาชีพพร้อมทั้ง ชี้แจงวิธีตอบแบบสอบถาม และกำหนดขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์

4. ผู้ศึกษาแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง 204 คน ซึ่งแบบสอบถามแต่ละชุดจะแนบหนังสือขอความร่วมมือและชี้แจงการพิทักษ์สิทธิ์ในการตอบแบบสอบถาม

5. ขอความร่วมมือหัวหน้าหอผู้ป่วยในการรวบรวมแบบสอบถาม โดยใช้เวลา 1 สัปดาห์ ซึ่งแบบสอบถามได้รับการส่งคืน 186 ชุด ไม่ได้รับ 18 ชุด ส่วนที่ได้รับ มีการตอบไม่สมบูรณ์ 28 ชุด ผู้ศึกษาจึงได้ติดตามแบบสอบถามด้วยตนเองในสัปดาห์ที่ 2 จนได้รับแบบสอบถาม ทั้งหมด 204 ชุด

6. ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมการพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และ ค่าเฉลี่ย

3. ข้อมูลปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และ คำนวณค่าร้อยละ